

N:o 73.

Ank. till Riksd. kansli den 16 maj 1890, kl. 3 e. m.

Utlåtande, angående beräkningen af statsverkets ordinarie inkomster.

(I. A.)

1:o) Sedan samtliga de till Riksdagens pröfning framlagda förslag, hvilka kunnat hafva inflytande på beräkningen af statsverkets ordinarie inkomster, blifvit af Riksdagen afgjorda, har statsutskottet till behandling förehafvt Kongl. Maj:ts proposition angående statsverkets tillstånd och behof, i hvad densamma rör inkomstberäkningen; och får utskottet, jemlikt 53 § regeringsformen och 39 § riksdagsordningen, för Riksdagen härmed uppgifva och föreslå de belopp, hvartill de *ordinarie inkomsterna* under nästkommande statsregleringsperiod anses kunna upptagas.

Med hänvisande till den utredning beträffande beräkningen af hvarje särskild inkomstitel, som i det den kongl. propositionen bilagda statsrådsprotokollet öfver finansärenden den 11 januari innevarande år och statskontorets dervid fogade skrifvelse af den 6 december 1889 finnes meddelad, får utskottet här nedan omförmäla de inkomstitlar, öfver hvilka särskildt yttrande ansetts böra afgifvas.

Grundskatt. Kongl. Maj:t, som i särskild proposition föreslagit Riksdagen att under vissa förutsättningar besluta, att i de å viss jord hvilande grundskatter, som med tillämpning af bestämmelserna i kongl. kungörelserna den 5 juni 1885 och den 3 februari 1888 samt kongl. brefven den 13 juli och 25 november 1887 blifvit nedsatta med trettio procent, ytterligare nedsättning skulle från och med år 1891 ega rum med tio procent af det belopp, hvarå föregående nedsättning beräknats, har i sammanhang dermed hemställt, att inkomstiteln grundskatt, som i den af statskontoret föreslagna beräkningen för år 1891 upptagits till samma belopp, hvarmed den i riksstaten för år 1890 är uppförd,

Bih. till Riksd. Prot 1890. 4 Saml. 1 Afd. 54 Häft.

eller 4,185,000 kronor, måtte minskas med ett nedsättningen motsvarande belopp af 460,481 kronor 93 öre till 3,724,518 kronor 7 öre, eller i rundt tal 3,724,000 kronor.

Då Kongl. Maj:ts omförmälda förslag i fråga om ytterligare nedsättning i de på viss jord hvilande grundskatter äfvensom särskilda inom riksdagen i samma ämne väckta motioner genom kamrarnes skiljaktiga beslut förfallit, torde inkomsttiteln grundskatt, på sätt statskontoret jemväl föreslagit, böra för år 1891 upptagas till samma belopp, hvarmed den är i 1890 års riksstat uppförd, eller 4,185,000 kronor.

Telegrafmedlen. Enligt hvad af förenämnda statsrådsprotokoll öfver finansärenden inhemtas, hade telegrafstyrelsen i skrifvelse till Kongl. Maj:t den 8 november nästlidet år meddelat, att telegrafmedlen, hvilka beräknats för år 1889 till 1,200,000 kronor och för år 1890 till 1,260,000 kronor, under år 1888, eller det sista, för hvilket afslutad räkenskap förefunnes, uppgått till ett sammanlagdt belopp af 1,447,510 kronor 68 öre, hvaraf 1,406,825 kronor 98 öre influtna telegramportoafgifter och 40,684 kronor 70 öre under åtskilliga andra inkomstitlar, såsom registrering af telegramadresser, hyres- och underhållsbidrag af kommuner, ersättning från statens eller enskilda jernvägar för begagnande af telegrafverkets stolpar med mera. Under erinran att telegrafstyrelsen i skrifvelse till Kongl. Maj:t den 9 november 1888 framhållit, hurusom svårighet då ännu mötte för beräkningen af telegrafverkets inkomster under år 1890, enär det inländska telegramportot komme att med början af år 1889 väsentligen förändras, och det icke vore möjligt att på förhand med någon grad af visshet bedöma, hvilken inverkan på inkomsten den då nyss beslutade portonedsättningen komme att medföra, hade styrelsen vidare anfört, att den under de nio första månaderna af år 1889 vunna erfarenheten rörande berörda förändrings inflytande på portoinkomsterna gånge vid handen, att, under det den inländska telegrafkorrespondensen ökats med 243,797 telegram, eller med nära 54 procent, portoinkomsten, hvilken kunde befaras komma att åtminstone i början lida väsentlig minskning, varit i det närmaste lika med eller blott 0,9 procent understigande nästföregående års portoinkomst under motsvarande månader, samt att den utländska telegramvexlingen visat fortfarande tillväxt, nemligen med omkring 2 procent i telegramantalet och 4 procent i portoinkomsten. På grund häraf och under antagande beträffande telegrafkorrespondensens omfattning under årets sista kvartal, att förhållandena komme att blifva i det närmaste oförändrade, hade, enligt hvad departementschefen till förenämnda statsrådsprotokoll vidare meddelat, telegrafstyrelsen ansett portoinkomsterna för hela år 1889 kunna beräknas uppgå till omkring 1,400,000 kronor.

Då emellertid det icke syntes med säkerhet kunna påräknas, att de jemförelsevis gynsamma förhållanden i afseende på affärsverksamheten inom landet, hvilka för närvarande egde rum, komme att äfven framgent fortfara, hade telegrafstyrelsen icke vågat beräkna telegrafverkets inkomster för år 1891 till lika högt belopp, hvartill de ansåges komma att uppgå för år 1889, utan föreslagit, att samma inkomster måtte för år 1891 beräknas till 1,350,000 kronor. I denna af statskontoret biträdda hemställan hade departementschefen ansett sig böra instämma; och har förevarande inkomstitel i öfverensstämmelse dermed blifvit af Kongl. Maj:t föreslagen till sistnämnda belopp.

Emot denna beräkning har utskottet icke haft något att erinra.

Skogsmedel. Denna inkomstitel hade af statskontoret beräknats till 2,200,000 kronor, hvilket skulle innefatta en förhöjning af 200,000 kronor utöfver det belopp, hvartill berörda medel i riksstaten för innevarande år vore upptagna. Som emellertid statsverkets skogsmedel under år 1889 influtit med 2,720,370 kronor 16 öre, eller med icke mindre än 1,120,370 kronor 16 öre utöfver det belopp, 1,600,000 kronor, hvarmed de i riksstaten för samma år upptagits, och med 520,370 kronor 16 öre utöfver det belopp, hvartill de enligt statskontorets beräkning skulle komma att för år 1891 uppgå, ansåge departementschefen att en icke obetydlig höjning i det af statskontoret antagna inkomstbeloppet kunde ega rum, utan att nödig försigtighet i beräkningen derigenom blefve åsidosatt. Ifrågavarande statsinkomst berodde visserligen af en del förhållanden, som icke på förhand med någon säkerhet kunde förutses, men härvid borde likväl ihågkommas, att den under nästlidet år inträffade tillökningen i väsentlig mån uppkommit genom stegring af de pris, staten kunnat betinga sig vid de under året afslutade virkesförsäljningar, samt att de sålunda erhållna prisen komme att utöfva inflytande äfven på beloppet af skogsmedlen år 1891. Af nyssnämnda virkesförsäljningar, hvilka i allmänhet utfallit särdeles fördelaktigt, hade nemligen, enligt hvad från domänstyrelsen meddelats, åtskilliga omfattat flera årsafverkningsbelopp, i följd hvaraf köpeskillingen komme att till vissa delar inflyta under år 1891. Exempelvis ville departementschefen nämna, att för tre årsafverkningsbelopp i mellersta Ångermanlands revir betingats nära en half million kronor, hvaraf minst 200,000 kronor komme att inflyta år 1891. Då till nu antydda förhållanden komme, att i mån afskogsuppskattningarnas fortgång årsafverkningen inom vissa af de norrländska reviren komme att under innevarande år ökas, hvilket naturligen ock verkade stegring af 1891 års skogsmedelsinkomst, borde, enligt departementschefens åsigt,

den af statskontoret för sistnämnda år antagna ökningen i skogsmedlen af 200,000 kronor utan betänklighet kunna höjas till 500,000 kronor; och hemstälde departementschefen i öfverensstämmelse härmed, att inkomstiteln skogsmedel måtte i riksstaten för år 1891 upptagas med ett belopp af 2,500,000 kronor.

På grund af hvad departementschefen sålunda anført har utskottet ansett förevarande inkomstitel böra beräknas till sistnämnda, af Kongl. Maj:t föreslagna belopp.

Skolafgifter. Kongl. Maj:t, som i sin till Riksdagen aflåtna proposition, angående ändrade bestämmelser med afseende på de allmänna läroverken och pedagogierna, föreslagit, bland annat, att lärjungarne vid de allmänna läroverken skulle från och med vårterminen 1891, utom förut bestämda afgifter, erlægga en terminlig, till statsverket ingående afgift till vissa belopp, hade i sammanhang dermed hemställt, att den inkomst af terminsafgifter, som komme att till statsverket inflyta, skulle i riksstaten för år 1891 upptagas bland statsverkets inkomster under benämningen »skolafgifter» och beräknas till belopp af 263,000 kronor.

Sedan emellertid frågan om lönereglering för lärarne vid de allmänna läroverken och den i samband dermed ställda frågan om införande af till statsverket ingående terminsafgifter genom kamrarnes skiljaktiga beslut förfallit, är någon inkomstitel af förevarande beskaffenhet icke för år 1891 att beräkna.

På grund af hvad sålunda förekommit får utskottet, som i öfriga hänseenden icke haft något att erinra mot den af Kongl. Maj:t föreslagna beräkningen af statsverkets ifrågavarande inkomster, hemställa,

att statsverkets ordinarie inkomster för år 1891 må beräknas på följande sätt:

Grundskatt	kronor	4,185,000: —
Kyrkotionde	„	250,000: —
Kavalleriregementenas hästvakansspanmål	„	300,000: —
Afgifter för persedelunderhållet vid rusthållsinfanteriet	„	51,000: —
Trosspassevolansafgift	„	26,000: —
Tillfälliga rotevakansafgifter	„	68,000: —
Soldatvakansafgift	„	110,000: —
Båtsmansvakansafgift	„	350,000: —
Arrendemedel	„	2,600,000: —
Transport	kronor	7,940,000: —

	Transport kronor	7,940,000: —
Mantalspenningar	”	665,000: —
Bötesmedel	”	240,000: —
Kontrollstämpelmedel	”	25,000: —
Fyr- och båkmedel	”	1,200,000: —
Telegrafmedel	”	1,350,000: —
Jernvägstrafikmedel	”	6,500,000: —
Skogsmedel	”	2,500,000: —
Extra uppbörd	”	100,000: —
	Summa kronor	20,520,000: —

2:o) I propositionen angående statsverkets tillstånd och behof har Kongl. Maj:t i sammanhang med beräkningen af förenämnda inkomster samt af de extra ordinarie inkomsterna eller *bevillningar*, rörande hvilkas belopp det icke tillkommer statsutskottet att ingå i pröfning, föreslagit, att af *Riksbankens vinst* för år 1889 måtte anvisas 1,300,000 kronor för statsverkets behof till utbetalning vid den tid under år 1891, som af Riksdagen komme att bestämmas. I enlighet med hvad bankoutskottet i afgifvet memorial n:o 9 hemställt, har Kongl. Maj:ts berörda förslag blifvit af Riksdagen godkändt.

Vidare har Kongl. Maj:t föreslagit, att såsom tillgång till förevarande statsreglering måtte få beräknas och användas odisponerad öfverskott å statsregleringarna för år 1888 och föregående år, utgörande 5,750,000 kronor.

Öfver hvad Kongl. Maj:t i detta hänseende föreslagit kommer utskottet att meddela särskildt yttrande, hvilket utskottet härmed får för Riksdagen

anmäla.

Stockholm den 16 maj 1890.

På statsutskottets vägnar:

GUSTAF SPARRE.

Tabell öfver statsverkets ordinarie inkomster.

Statskontoret beräknat för år 1891.			Statsutskottets förslag för år 1891.	
Kronor.	ö.		Kronor.	ö.
4,185,000	—	Grundskatt	4,185,000	—
250,000	—	Kyrkotionde	250,000	—
300,000	—	Kavalleriregementenas hästvakansspanmål	300,000	—
51,000	—	Afgifter för persedelunderhållet vid rusthållsinfanteriet...	51,000	—
26,000	—	Trosspassevolansafgift	26,000	—
68,000	—	Tillfälliga rotevakansafgifter	68,000	—
110,000	—	Soldatvakansafgift	110,000	—
350,000	—	Båtsmansvakansafgift	350,000	—
2,600,000	—	Arrendemedel	2,600,000	—
665,000	—	Mantalspenningar.....	665,000	—
240,000	—	Bötesmedel	240,000	—
25,000	—	Kontrollstämpelmedel	25,000	—
1,300,000	—	Fyr- och båkmedel.....	1,200,000	—
1,350,000	—	Telegrafmedel	1,350,000	—
6,500,000	—	Jernvägsmedel	6,500,000	—
2,200,000	—	Skogsmedel	2,500,000	—
100,000	—	Extra uppbörd.....	100,000	—
20,320,000	—		Summa	20,520,000